

SUMARI

- 1. DIRECTRIUS GENERALS DEL PLA ANUAL DE CONTROL TRIBUTARI 2024**
S'han publicat per a 2024 les directrius generals del Pla Anual de Control Tributari i Duaner.
- 2. PROCEDEIX LA DEVOLUCIÓ DE L'IIVTNU (PLUSVÀLUA), ENCARA QUE LA LIQUIDACIÓ SIGUI FERMA, SI NO VA EXISTIR INCREMENT DE VALOR I ES VA PAGAR PER UN GUANY QUE NO ES VA PRODUIR**
El Tribunal Suprem afirma que procedeix la devolució de l'IIVTNU (plusvàlua) pagada, encara que la liquidació sigui ferma quan en la transmissió de la qual deriva aquesta liquidació no va existir increment de valor i, per tant, es va pagar per un guany que realment no es va produir.
- 3. NORMATIVA APLICABLE A LA COMPENSACIÓ DE BASES NEGATIVES DESPRÉS DE LA DECLARACIÓ D'INCONSTITUCIONALITAT DE LES MESURES DEL RDL 3/2016**
El Tribunal Económico-administratiu Central ha dictat dues resolucions en les quals aclareix que s'han de calcular les quotes de l'Impost de Societats sense aplicar els límits introduïts pel Reial decret llei 3/2016 per als exercicis afectats per la inconstitucionalitat declarada pel Tribunal Constitucional.
- 4. LA PROBLEMÀTICA DE LA VALORACIÓ FISCAL DELS BÉNS IMMOBLES DES DE L'ENTRADA EN VIGOR DE LA LLEI 11/2021, DE 9 DE JULIOL**
Sintetitzem la problemàtica de l'anomenat "valor de referència" cadastral com a base imposable en la transmissió d'immobles a l'efecte de l'Impost sobre Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats i de l'Impost sobre Successions i Donacions.
- 5. IMPOST DE SOCIETATS. CONCEPTE D'ACTIVITAT ECONÒMICA EN EL RÈGIM D'ENTITATS DEDICADES A L'ARRENDAMENT D'HABITATGES**
El Tribunal Superior de Justícia de Madrid condiona l'aplicació del règim d'entitats dedicades a l'arrendament d'habitatges al compliment del requisit d'empleat amb contracte laboral i a jornada completa.
- 6. NO SÓN DEDUÏBLES LES QUOTES REPERCUTIDES EN L'IMPOST SOBRE EL VALOR AFEGIT PER UNA EMPRESA DE "CATERING" PEL SERVEI DE MENJADOR PER A TREBALLADORS**
Així ho estableix la Direcció General de Tributs en la seva Consulta V3342-23, de 29 de desembre de 2023.
- 7. VENDA D'UNA CARTERA DE CLIENTS AMB PREU VARIABLE EN FUNCIÓ DE LA FACTURACIÓ FUTURA**
La DGT analitza aquesta operació en una consulta vinculant.

1. DIRECTRIUS GENERALS DEL PLA ANUAL DE CONTROL TRIBUTARI 2024

En virtut del mandat establert en l'article 116 de la Llei General Tributària d'elaborar anualment un pla de control tributari, s'ha publicat la Resolució de 21 de febrer de 2024, de la Direcció General de l'Agència Estatal d'Administració Tributària (BOE de 29 de febrer de 2024), on es publiquen les directrius generals del citat Pla General de Control Tributari i Duaner de 2024.

Les directrius giren entorn de cinc grans pilars:

- Informació i assistència.
- Prevenició dels incompliments. El foment del compliment voluntari i prevenició del frau.
- La recerca i les actuacions de comprovació del frau tributari i duaner.

- El control del frau en fase recaptatòria.
- La col·laboració entre l'Agència Tributària i les Administracions tributàries de les Comunitats Autònomes.

A continuació, recollim les principals directrius:

- **Revisió dels criteris operatius d'aplicació del règim sancionador tributari**, amb la finalitat de millorar els processos de detecció de la concurrència de culpabilitat i centrar l'aplicació del règim sancionador en les conductes de major gravetat.
- Es construirà **un model unificat de prevenció i control** en el qual els diferents mecanismes utilitzats siguin fases d'un mateix procés de reducció dels riscos tributaris i no compartiments estancs, de tal manera que, per a un determinat risc tributari, es defineixin els diferents mecanismes a utilitzar en els diferents moments en els quals es poden realitzar accions per a minimitzar-ho, des del moment en què es realitza el fet econòmic, es declara el fet imposable o amb posterioritat a la seva autoliquidació.
- Es continuarà amb la verificació per part de l'Administració Tributària de l'adequat compliment de l'obligació dels **subjectes passius acollits al sistema Subministrament Immediat d'Informació (SII)**, ja sigui amb caràcter obligatori o voluntari, d'enviament de registres del SII.
- **Intensificació de les comprovacions formals** per a verificar que tots aquells obligats tributaris que han accedit al Registre d'Operadors Intracomunitaris i al de Devolució Mensual en l'IVA, compleixen els requisits per a romandre en ells.
- En relació amb l'**Impost de Societats**, la Inspecció dels Tributs incidirà en expedients en els quals existeixin **bases imposables negatives, crèdits fiscals en base o quota pendents de compensar o d'aplicar**.
- Es controlarà als **no declarants en l'IRPF, en l'Impost de Societats i en l'IVA** i s'ampliaran les actuacions de control de retencions en la font, desplaçant la càrrega indirecta del control des de l'obligat tributari que suporta la retenció a l'obligat tributari que la realitza.
- Es realitzaran actuacions per a l'anàlisi i, en el seu cas, comprovació de l'**Impost sobre Determinats Serveis Digitals, l'Impost sobre Transaccions Financeres, l'Impost Temporal de Solidaritat de les Grans Fortunes** i els gravàmens temporals energètic i d'entitats de crèdit i establiments financers de crèdit.
- Realització, en l'**economia de les plataformes**, d'un complet pla a través del coordinador general, que inclou: revisió censal d'operadors no establerts registrats al nostre país que actuen per mitjà de plataformes en vendes a consumidors finals a Espanya, per a comprovar el compliment formal de les seves obligacions; realització de contrastos per a verificar el total de l'importat per cada operador en els models simplificats H7 (per sota de 150€ de valor) presentats en qualsevol duana europea; realització de contrastos entre els imports ingressats de l'IVA pel sistema de finestreta única d'importació des d'altres Estats membres en relació amb vendes a consum efectuades a Espanya per aquells operadors inscrits en qualsevol país de la Unió Europea; realització dels requeriments internacionals oportuns en relació amb operadors que efectuïn vendes a Espanya i, una vegada que es produeixi la contestació a aquests requeriments, realització de les comprovacions necessàries a través de la figura del coordinador nomenat en relació amb els intercanvis del paquet eCommerce i selecció de supòsits per a revisar i comprovar la veracitat completa de les declaracions presentades pels operadors espanyols, utilitzant per a això la informació disponible d'altres fonts.

2. **PROCEDEIX LA DEVOLUCIÓ DE L'IIVTNU (PLUSVÀLUA), ENCARA QUE LA LIQUIDACIÓ SIGUI FERMA, SI NO VA EXISTIR INCREMENT DE VALOR I ES VA PAGAR PER UN GUANY QUE NO ES VA PRODUIR**

En un comunicat publicat en la pàgina del Poder Judicial s'avança la part dispositiva de la Sentència del Tribunal Suprem de 28 de febrer de 2024 en la qual la Sala **afirma que**

procedeix la devolució de l'IIVTNU (plusvàlua) pagada, encara que la liquidació sigui ferma quan en la transmissió de la qual deriva aquesta liquidació no va existir increment de valor i, per tant, es va pagar per un guany que realment no es va produir.

En aquesta sentència, el Tribunal Suprem revisa la seva anterior jurisprudència, establerta [Vid., SSTs de 18 de maig de 2020, recursos núm. 2596/2019 (NFJ077784), número 1068/2019 (NFJ079922) i número 1665/2019 (NFJ082427)] i conclou que, com que no existeix cap limitació d'efectes en la declaració d'inconstitucionalitat que va fer la STC 59/2017, d'11 de maig de 2017 (NCJ062411), les liquidacions fermes per plusvàlua que van obligar a pagar als contribuents en aquests casos, en els quals no va existir cap increment de valor dels terrenys, **són nul·les de ple dret**, i que la regla general que imposa la Constitució per a aquests casos és limitar al màxim possible els efectes de la llei inconstitucional.

3. NORMATIVA APLICABLE A LA COMPENSACIÓ DE BASES NEGATIVES DESPRÉS DE LA DECLARACIÓ D'INCONSTITUCIONALITAT DE LES MESURES DEL RDL 3/2016

El Reial decret llei 3/2016, de 2 de desembre, va introduir modificacions en l'Impost de Societats per a establir límits més estrictes per a grans empreses en la compensació de bases imposables negatives i en l'aplicació de deduccions per doble imposició, així com l'obligació de revertir deterioracions de participacions que prèviament s'havien deduït. La sentència del Tribunal Constitucional (qüestió 2577-2023), número de sentència 11/2024 de 18 de gener, **va declarar inconstitucionals i nuls els preceptes de la Llei de l'Impost de Societats que incorporaven aquestes mesures**, en considerar que el Reial decret llei 3/2016 no complia els requisits d'extraordinària i urgent necessitat exigits per la Constitució per a la seva aprovació.

A conseqüència d'aquesta declaració, el Tribunal Económico-administratiu Central entén que les liquidacions practicades per l'Administració Tributària **han d'atendre les normes vigents abans de l'entrada en vigor dels preceptes anul·lats pel Tribunal Constitucional**; això és, en haver-se declarat nuls aquests preceptes, les autoliquidacions i liquidacions que els aplicaven han de ser rectificades per a, per exemple, i com es va concloure en el cas examinat, calcular les quotes de l'Impost de Societats sense aplicar els límits a la compensació de BIN establerts per la disposició addicional 15ª de la Llei de l'Impost de Societats.

La resolució aclareix que no es tracta d'un ordre de retroacció de les actuacions administratives, perquè no va haver-hi defecte formal en l'actuació administrativa que minvés les possibilitats de defensa del contribuent i com que l'Administració Tributària, en el moment de dictar la liquidació, estava vinculada per la presumpció de constitucionalitat de les normes llavors vigents.

En definitiva, la sentència **no té efectes retroactius plens**, sinó que estableix algunes limitacions. Així, d'acord amb el criteri del Tribunal Constitucional, no podran revisar-se les obligacions tributàries que hagin estat decidides definitivament per sentència ferma o resolució administrativa ferma per a garantir la seguretat jurídica, ni les que no hagin estat impugnades o rectificades a la data de la sentència.

Davant aquesta situació, l'Agència Estatal de l'Administració Tributària ha emès una nota en la qual **fixa el seu criteri sobre alguns supòsits que poden plantejar-se**. Segons la nota, la sentència sí que tindrà plena eficàcia en els procediments d'inspecció, tant els que estiguin en curs, com els que s'iniciïn amb posterioritat a aquesta, i s'haurà d'aplicar la normativa anterior al Reial decret llei 3/2016, prescindint dels articles declarats inconstitucionals.

En canvi, la nota considera que la sentència **no podrà aplicar-se** en els casos pendents de recurs contenciós administratiu o de recurs de reposició, en els quals no s'hagi al·legat la inconstitucionalitat a la data de la sentència, per raons d'analogia amb els casos no impugnats i per limitacions processals. La nota no es pronuncia sobre els casos pendents de reclamació económico-administrativa, a l'espera del criteri que adopti el Tribunal Económico-administratiu.

Cal assenyalar, finalment, que altres limitacions introduïdes pel Reial decret llei 3/2016 estan encara pendents de revisió pel Tribunal Constitucional. **Van quedar fora de la sentència** la restricció a la deduïbilitat de les pèrdues en les transmissions de participacions amb dret a l'aplicació de l'exempció per doble imposició i la deduïbilitat de les rendes negatives obtingudes a l'estranger a través d'un establiment permanent o les associades a la transmissió d'aquest. Per tant, aquestes qüestions encara poden ser objecte de reclamació davant l'Administració a l'espera d'un nou pronunciament del Tribunal Constitucional sobre aquestes.

4. LA PROBLEMÀTICA DE LA VALORACIÓ FISCAL DELS BÉNS IMMOBLES DES DE L'ENTRADA EN VIGOR DE LA LLEI 11/2021, DE 9 DE JULIOL

Sintetitzem la problemàtica de l'anomenat "**valor de referència**" cadastral com a **base imposable en la transmissió d'immobles a l'efecte de l'Impost sobre Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats i de l'Impost sobre Successions i Donacions** després del canvi en les respectives normatives aplicat mitjançant la Llei 11/2021, de 9 de juliol, de Mesures de Prevenció i Lluita contra el Fraud Fiscal.

El valor de referència ha vingut a objectivar el valor dels immobles (urbans i rústics) a efectes tributaris de manera molt discutible, restant importància al procediment de comprovació de valors. Fins i tot, la Direcció General de Tributs en les seves consultes assenyala la seva prevalença en la transmissió d'habitatges protegits (de preu màxim de venda fixat administrativament), o en transmissions realitzades en subhasta pública a preu inferior.

Més encara, per als impostos citats es disposa que si el valor declarat pels contribuents, el preu o la contraprestació pactada, o tots dos, fossin superiors al valor de referència, es prendrà com a base imposable la major d'aquestes magnituds.

La introducció del valor de referència també afecta indirectament a l'**Impost sobre el Patrimoni (immobles adquirits després de l'entrada en vigor de la Llei 11/2021)**.

El valor de referència dels immobles no coincidirà en general amb el valor cadastral (aquest és molt més reduït) i es determina any a any per aplicació **de mòduls de valor mitjà referits a àmbits territorials homogenis**, a partir dels preus de les compravendes d'immobles d'aquest àmbit realitzades davant notari, a pesar que poden ser molt poc significatives estadísticament. Per a evitar que els valors superin els de mercat s'aplica un "**factor de minoració**" fixat en Ordre Ministerial (en l'actualitat, el factor és del 90%, amb el que els valors predeterminats es redueixen un 10%), encara que no hi ha garantia que aquest excés no es produeixi. **Tot això pot conduir a la tributació d'una capacitat econòmica sobrevalorada, vulnerant-se el que es disposa en l'article 31 de la Constitució.**

Es preveu que abans del 30 d'octubre de cada any es publiqui una **resolució del Cadastre** amb els detalls tècnics per al càlcul, impugnable mitjançant recurs potestatiu de reposició o reclamació economicoadministrativa. El valor de referència **pot impugnar-se** també en cas de **liquidació administrativa** que ho inclogui, i en el supòsit d'**autoliquidació**. En general, sembla recomanable iniciar el procediment amb la presentació d'una autoliquidació ajustada al valor de referència, seguida de la sol·licitud de rectificació d'aquesta.

Per tant, la modificació legislativa revela la incapacitat de l'Administració per a complir amb les exigències dels tribunals en la comprovació de valors dels immobles. I s'adverteix l'absència de normes reglamentàries adequades per a la determinació del valor de referència. Per a la seva impugnació no s'ha de justificar l'autèntic valor de mercat de l'immoble, sinó argumentar que l'Administració no va aplicar correctament les regles per a la determinació del valor de referència, que d'altra banda i de manera absurda, no té per què coincidir amb el que es consideri per a la mateixa operació en altres impostos (IRPF, Impost de Societats).

5. IMPOST DE SOCIETATS. CONCEPTE D'ACTIVITAT ECONÒMICA EN EL RÈGIM D'ENTITATS DEDICADES A L'ARRENDAMENT D'HABITATGES

El Tribunal Superior de Justícia de Madrid, en la seva Sentència de 18 d'octubre de 2023 (Rec. 836/2021) de la Sala del Contenciós, condiona l'aplicació del règim d'entitats dedicades a l'arrendament d'habitatges **al compliment del requisit d'empleat amb contracte laboral i a jornada completa**.

El Tribunal entén que, atès que el règim està previst per a "societats que tinguin com a activitat econòmica principal l'arrendament d'habitatges", únicament podran aplicar-lo aquelles entitats que duguin a terme una activitat econòmica en el sentit de l'article 5.1 de la Llei de l'Impost de Societats. En conseqüència, **queden excloses aquelles entitats que no comptin amb almenys un empleat amb contracte laboral a jornada completa per a desenvolupar la seva activitat d'arrendament d'immobles**.

En el cas analitzat, la recurrent no disposa d'empleats, però contracta serveis d'una assessoria jurídica, fiscal i laboral. El Tribunal entén que no pot considerar-se que l'entitat recurrent dugui a terme una activitat econòmica, en la mesura en la qual no prova el compliment del requisit de tenir un empleat amb contracte laboral a jornada completa — ni del model 190 que va aportar ni de les seves declaracions fiscals pot deduir-se que l'Administració tingués coneixement que la recurrent tingués subscrit un contracte laboral a jornada completa ni un contracte de prestació de serveis que pogués assimilar-se-li, ja que la retribució pactada està molt allunyada de la qual correspondria a una retribució anual d'empleat a jornada completa—. Fins i tot en el cas en el qual la recurrent provés la validesa del contracte privat de prestació de serveis, això no justificaria el compliment dels requisits fixats en la Llei per a poder considerar que duu a terme una activitat econòmica, per la qual cosa, sent absolutament clars els requisits que prescriu l'article 5.1. LIS, **s'ha d'estar als seus propis termes, sense que pugui estendre's el concepte més enllà dels supòsits que estableix**.

6. NO SÓN DEDUÏBLES LES QUOTES REPERCUTIDES EN L'IMPOST SOBRE EL VALOR AFEGIT PER UNA EMPRESA DE "CATERING" PEL SERVEI DE MENJADOR PER A TREBALLADORS

Així ho estableix la Direcció General de Tributs en la seva consulta V3342-23, del passat 29 de desembre de 2023.

El cas es remet a una entitat que ha contractat a un proveïdor de serveis de catering perquè presti als seus empleats, de manera directa i en nom propi, el servei de cantina menjador. L'entitat finança una part del preu dels menús als seus treballadors.

El proveïdor li emet una factura per l'import finançat. La DGT afirma que l'ocupador **està realitzant la funció de pagament per tercer**. És a dir, no és el destinatari dels serveis de menjador. Per tant, **no podrà deduir l'IVA que suporti per l'import finançat d'aquests serveis**.

7. VENDA D'UNA CARTERA DE CLIENTS AMB PREU VARIABLE EN FUNCIO DE LA FACTURACIÓ FUTURA

La DGT en la seva consulta vinculant V3309/2023 del passat 27 de desembre de 2023, respon a la consulta plantejada per una persona física que exerceix l'activitat professional independent d'assessoria i, amb caràcter previ a jubilar-se, pretén vendre la seva cartera de clients a un altre professional independent, establint un preu de transmissió variable en funció de la facturació dels quatre anys següents sobre els clients cedits i el preu s'abonarà trimestralment.

A l'efecte de l'Impost sobre el Valor Afegit, la transmissió d'una cartera de clients constitueix una cessió de drets que **té la consideració de prestació de serveis**.

Sent això així, l'IVA corresponent a la cessió de la cartera de clients efectuada pel contribuïent **es reportarà quan s'efectuï aquesta cessió** sense que la meritació es retardi per l'existència de pagaments posteriors a la realització del fet imposable, i **la base imposable estarà formada per l'import provisional que es determini**

aplicant criteris fundats, sense perjudici de la rectificació que procedeixi si escau quan es determini el preu definitiu.

BOU & ASSOCIATS

